BUSINESS મિત્ર

IT સેક્ટરમાં જોરદાર વાપસી અને નિફ્ટી વીકલી એક્સપાયરીને પગલે બજાર લાલ નિશાનમાંથી લીલા નિશાનમાં બંધ

સેન્સેક્સ નીચલા સ્તરેથી 600 પોઇન્ટ ઉછળ્યો

ઇન્ફોસીસે એન્થ્રોપિક સાથે વ્યૂહાત્મક ભાગીદારી કરતા આઇટી શેરો ભાગ્યા

વાણિજ્ય પ્રતિનિધિ તરફથી

અમદાવાદ, તા. 17: ભારતીય શેરબજારમાં શરૂઆત લાલ નિશાનથી થઇ હતી, પણ મિડ સેશન સુધીમાં બજાર રીકવર થઇ ગયું હતું, જેમાં જે કંપનીથી રોકાણકારો ગભરાયા હતા અને આઇટી કંપનીઓનું ભારે ધોવાણ થયું છે, તેની સાથે વ્યૂહાત્મક ભાગીદારી કરી દેતાં ઇન્ફોસીસની આગેવાની હેઠળ આઇટી સેકટર રીકવર થયા હતા, તેમજ નિફ્ટી વીકલી એકસપાયરીના લીધે શોર્ટ કવરીંગના લીધે પણ બજારમાં રીકવરી જોવા મળી હતી. અંતે, સેન્સેકસ નીચલા સ્તરેથી 600 પોઇન્ટ સુધી ઉછળ્યો હતો. બીજી તરફ, ડોલરની સામે રૂપિયો નજીવો સુધારો જોવાયો હતો. ક્રુડ ઓઇલના ભાવમાં ધીમો સુધારો જોવાયો હતો. ભારત તેની ક્રુડ ઓઇલની જરૂરિયાતનો મોટો હિસ્સો વિદેશથી આયાત કરે છે. આવી સ્થિતિમાં ક્રુડ ઓઇલના ભઆવમાં ઘટાડો અર્થતંત્ર અને બજાર બંને માટે સકારાત્મક માનવામાં આવે છે, જેનાથી ફુગાવો અને ચાલુ ખાતાની ખાધ પરનું દબાણ હળવું થઇ શકે છે.

બીએસઇ સેન્સેક્સ 173.81 પોઇન્ટ એટલે કે 0.21 ટકા વધીને 83450.96 પોઇન્ટના સ્તરે બંધ રહ્યા હતા. આજે ઇન્ટ્રાડેમાં સેન્સેક્સ 83598 પોઇન્ટ સુધી ઉછળ્યો હતો, જ્યારે 83000 પોઇન્ટની સપાટી તોડીને 82987 પોઇન્ટ સુધી પહોંચી હતી. નિફ્ટી 42.65 પોઇન્ટ એટલે કે 0.17 ટકા વધીને 25725.40 પોઇન્ટના સ્તરે બંધ રહી હતી. આજે નિફ્ટીએ 25700 પોઇન્ટની સપાટી કુદાવી હતી. આજે ઇન્ટ્રાડેમાં નિફ્ટી 25764 પોઇન્ટ સુધી ઉછળી હતી, જ્યારે નીચામાં 25570 પોઇન્ટ સુધી ઘટી હતી. બેન્ક નિફ્ટી 224.90 પોઇન્ટ એટલે કે 0.37 ટકા વધીને 61174 પોઇન્ટના સ્તરે બંધ રહ્યા હતા.

બીએસઇ ખાતે ઇન્ડસઇન્ડ બેન્ક 39.18 ગણા, વન 97 કોમ્યુનીકેશન 5.51 ગણા, કોચીન શીપયાર્ડ 5.15 ગણા, વિપ્રો 4.72 ગણા, ન્યુજન સોફ્ટવેર 4.64 ગણા કામકાજ નોંધાયા છે. એનએસઇ ખાતે ન્યુજન સોફ્ટવેર 36.82 ગણા, કોચીન શીપયાર્ડ 7.54 ગણા, ગો ડિજીટ જનરલ ઇન્સ્યોરેન્સ 5.89 ગણા, અકુમ ડ્રગ્સ 3.17 ગણા અને ઓલા ઇલે. 2.93 ગણા કામકાજ નોંધાયા છે.

બ્રોડર માર્કેટમાં સુધારો જોવાયો હોત. બીએસઇ મિડકેપ ઇન્ડેક્સ 0.31 ટકા વધ્યા છે, જ્યારે સ્મોલકેપ ઇન્ડેક્સ 0.86 ટકા વધ્યા છે. જેના લીધે માર્કેટ બ્રેડથ પોઝિટિવ જોવાયા હતા. બીએસઇ ખાતે 2445 શેરો વધ્યા હતા, જ્યારે 1757 શેરો ઘટ્યા હતા અને 150 શેરો યથાવત રહ્યા હતા. નિફ્ટી આઇટી ઇન્ડેક્સ 1.03 ટકા વધ્યા છે. જેમાં ઓરેકલ ફાઇ. સર્વિસીસ સોફ્ટવેર, ઇન્ફોસીસ, એચસીએલ ટેકન, વિપ્રો, પરસીસ્ટન્ સીસ્ટમ, ટેક મહિન્દ્રા, એલટીઆઇ માઇન્ડ ટ્રી, ટીસીએસ અને એમફાસીસ વધ્યા હતા.

વૈશ્વિક સ્તરે યુકેનો બેરોજગારી દર પાંચ વર્ષની ઉંચી સપાટીએ પહોંચ્યો હોવા છતાં યુરોપિયન બજારો સુધર્યો હતો. જ્યારે વેતન વૃદ્ધિ ધીમી પડી છે. યુકેની બેરોજગારી કોરોના પછી ટોચ પર પહોંચી ગઇ હતી. ગત વર્ષના અંતિમ કવાર્ટરમાં બેકારી દર વધીને 5.2 ટકા હતો, જે 2021ની શરૂઆતથી સૌથી વધુ છે. જાપાનની નબળી અર્થવ્યવસ્થા અપેક્ષિત જીડીપી આંકડા કરતા નરમ થયા બાદ દેશ એ સોમવારે અહેવાલ આપ્યો હતો કે ચોથા કવાર્ટરમાં તેની અર્થવ્યવસ્થા વાર્ષિક 0.2 ટકા વધી છે, જે 1.6 ટકાની વ્યાપકપણ નોંધાયેલી લાભની આગાહીથી ઘણી ઓછી છે. બેન્ક ઓફ જાપાનની આગામી માર્ચમાં નીતિ વધુ કડક બનાવશે તેની સામે રોકાણકારોને અપેક્ષા છે કે તેઓ જુલાઇ સુધી રાહ જોશે. એશિયન બજારોમાં ચીન, હોંગકોંગ, સિંગાપોર, તાઇવાન અને દક્ષિણ કોરિયાના બજારો ચંદ્ર નવા વર્ષની રજાઓ માટે બંધ થયા હતા. જોકે, આજે એશિયન બજારો લાલ નિશાનમાં બંધ રહ્યા હતા.

યુરોપિયન બજારોમાં એફટીએસઇ 0.12 ટકા અને ડેક્સ 0.22 ટકા સુધારા સાથે ચાલી રહ્યા છે, જ્યારે કેક 0.13 ટકા ઘટાડા સાથે ચાલી રહ્યા છે. એશિયન બજારોમાં નીક્કી 0.75 ટકા ઘટાડા સાથે બંધ રહ્યા હતા.

ડોલરમાં ધીમો સુધારો

કરન્સી બજારમાં ડોલરની સામે રૂપિયો 2 પૈસા ઘટ્યો હતો, જેના લીધે 90.68ના સ્તરે બંધ રહ્યા હતા. આજે ડોલરની સામે રૂપિયો 90.66ના સ્તરે બંધ રહ્યા હતા. અન્ય કરન્સીઓમાં યુરો 107.94, પાઉન્ડ 122.52, કેનેડિયન ડોલર 66.66, ઓસ્ટ્રેલિયન ડોલર 64.37, જાપાનીઝ યેન 0.5927 અને સીંગાપોર ડોલર 71.96ના સ્તરે બંધ રહ્યા હતા.

ફોરેક્સ બજાર

ડોલર	90.67 રૂ.
યુરો	107.94 રૂ.
પાઉન્ડ	124.52 રૂ.
યેન	0.5927 રૂ.

સેન્સેક્સ	173.81	83450.96
નિફ્ટી	42.65	25725.40
બેન્ક નિફ્ટી	224.90	61174.00

નિફ્ટી

ટોપ ગેઇનર્સ

કંપનીનું નામ	ટકાવારી	ભાવ
અદાણી એન્ટર	2.67	2242.90
આઇટીસી	2.36	325.45
બીઇએલ	2.02	446.85
ઇન્ફોસીસ	1.87	1391.20
લાર્સન-ટુબ્રો	1.86	4279.80

ટોપ લુઝર્સ

કંપનીનું નામ	ટકાવારી	ભાવ
હિન્દાલ્કો	1.91	890.10
ઇટર્નલ	1.78	281.50
ટ્રેન્ટ	1.36	4171.90
ટાટા સ્ટીલ	1.33	203.08
રિલાયન્સ	0.98	1423.00

સેન્સેક્સ

ટોપ ગેઇનર્સ

કંપનીનું નામ	ટકાવારી	ભાવ
આઇટીસી	2.33	325.35
બીઇએલ	1.96	446.65
ઇન્ફોસીસ	1.83	1391.30
લાર્સન-ટુબ્રો	1.74	4275.10
એશિયન પેઇન્ટસ	1.67	2436.80

ટોપ લુઝર્સ

કંપનીનું નામ	ટકાવારી	ભાવ
ઇટર્નલ	1.52	281.70
ટાટા સ્ટીલ	1.31	203.05
ટ્રેન્ટ	1.28	4174.90
રિલાયન્સ	0.87	1423.90
મહિન્દ્રા-મહિન્દ્રા	0.59	3488.75

કોપરના ભાવમાં મોટું ગાબડું: શું આ તેજીનો અંત છે કે ખરીદીની તક?

રેકોર્ડ સપાટીથી કિંમતો 27% ઘટી, પરંતુ નિષ્ણાંતો લાંબા ગાળા માટે હજુ પણ આશાવાદી

નવી દિલ્હી, તા. 17: 2025માં તેજી દર્શાવનાર કોપર હવે ઘટવાનું શરૂ થઇ રહ્યું છે. જાન્યુઆરી સુધી સતત વધ્યા પછી, કિંમતો ધીમી પડી છે અને ઉપલા સ્તરથી લગભગ 27 ટકા ઘટી છે. આજે એમસીએક્સ પર ફેબ્રુઆરી કોન્ટ્રાક્ટ 1.5 ટકા ઘટીને 1179.35 રૂપિયા પર બંધ થયો હતો. બજારમાં પ્રોફિટ બુકિંગમાં વધારો થયો હતો અને રોકાણકારોમાં પ્રશ્ન ઉભો થયો હતો કે શું હવે કોપર ફંડામેન્ટલ્સ બદલાઇ રહ્યા છે. વૈશ્વિક બજારમાં પણ નબળાઇ જોવા મળી હતી. કોમેક્સ પર કોપર 1.6 ટકા અને એલએમઇ પર 1.8 ટકા ઘટીને 12813.06 ડોલર પ્રતિ ટન પર બંધ રહ્યો હતો. આ પહેલા ફેબ્રુઆરી વાયદો એમસીએક્સ પર 1480.30 રૂપિયાના રેકોર્ડ સ્તરને સ્પર્શ્યો હતો.

કોપરના તાજેતરના ઘટાડા અંગે બજારમાં ચિંતા છે, પરંતુ રેલિગેર બ્રોકિંગના સિનિયર વાઇસ પ્રેસિડેન્ટ (રિસર્ચ) અજિત મિશ્રા તેને મુખ્ય ટ્રેન્ડ ચેન્જ તરીકે જોતા નથી. તેમનું કહેવું છે કે આ ઘટાડો વાસ્તવમાં રૂ. 1190-1195ની રેન્જમાં ચાલી રહેલું સામાન્ય કોન્સોલિડેશન છે, જે બુલિશ ટ્રેન્ડના અંતનો સંકેત નથી. અજિત મિશ્રાના જણાવ્યા અનુસાર લાંબા ગાળાનો દૃષ્ટિકોણ હજુ પણ મજબૂત છે. વૈશ્વિક સ્તરે, પુરવઠાની અછત છે અને ઔદ્યોગિક માંગ સ્થિર છે, જે ભાવોને ટેકો આપી શકે છે. તેઓ ચીનમાં ચંદ્ર નવા વર્ષની રજાઓ દરમિયાન બજાર બંધ થવા સાથે તાજેતરની નબળાઇ છે. જેના કારણે ટ્રેડિંગ વોલ્યુમમાં ઘટાડો થયો હતો. તેમણે એમ પણ કહ્યું હતું કે લંડન મેટલ એક્સચેન્જના વેરહાઉસમાં વધતા શેરોએ ચોક્કસપણે વેચાણનું દબાણ વધાર્યું છે, પરંતુ જ્યાં સુધી ફંડામેન્ટલ્સ મજબૂત છે, ત્યાં સુધી મોટા ઘટાડાની સંભાવના ઓછી છે.

અજિત મિશ્રાના જણાવ્યા મુજબ ફેબ્રુઆરીમાં જે ઘટાડો થયો છે તે અચાનક નબળાઇ નથી પરંતુ પહેલાથી જ અપેક્ષિત વધઘટનો એક ભાગ છે. તીવ્ર રેલીને બદલે, મર્યાદિત રેન્જમાં ગતિ કરતી કિંમત એ સંકેત છે કે બજારમાં વોલ્યુમ હાલ ઓછું છે. ચીનમાં રજાઓ હોવાને કારણે ટ્રેડિંગ સુસ્ત રહ્યું હતું, જેના કારણે રોકાણકારોના વલણમાં પણ થોડો ઘટાડો થયો છે. તેમનું કહેવું છે કે આ સકારાત્મક તબક્કો ટૂંકા સમય માટે ચાલુ રહી શકે છે. જો કોપર 1160 રૂપિયાથી નીચે જાય છે, તો કિંમત 1100 રૂપિયાથી 1125 રૂપિયાની રેન્જમાં આવી શકે છે.

નિષ્ણાંતોના મતે બજાર હજુ પણ અસ્થિર હોવા છતાં લાંબા ગાળાનો ટ્રેન્ડ મજબૂત માનવામાં આવે છે. આવી સ્થિતિમાં, વેપારીઓ ઉતાવળને બદલે યોગ્ય સ્તરની રાહ જોઇ શકે છે. જો ફેબ્રુઆરી કોન્ટ્રાક્ટની કિંમત 1,220-1,225 રૂપિયાથી ઉપર રહે છે અને મજબૂત સંકેત આપે છે, તો નવી ખરીદી કરી શકાય છે.

તેલ બજાર સુરત

૧૫ કિલોના ભાવ

સીંગતેલ (૧૫ કિ.)	૨૭૮૦	કોપરેલ	૬૩૦૦
સીંગતેલ (૧૫ લિ.)	૨૫૮૦	વનસ્પતિ ઘી	૨૩૨૦
સીંગતેલ (૫ લી)	૮૩૦	સનફ્લાવર	૨૩૫૦
કપાસીયા (૧૫ કિ.)	૨૩૬૦	તલતેલ	૪૯૫૦
કપાસીયા (૧૫ લિ.)	૨૧૫૦	દિવેલ	૨૪૯૦
કપાસીયા (૫ લિ.)	૭૮૦	મકાઇ તેલ	૨૩૫૦
સરસીયું તેલ	૨૯૦૦		

જથ્થાબંધ ખાંડબજાર

પ્રતિ ક્વિન્ટલ ભાવ (રૂ.)

મહારાષ્ટ્ર	
એમ-૩૦ (ભરવાલાયક)	૪૪૦૦
એમ-૩૦	૪૩૫૦
એસ-૩૦	૪૩૦૦
ગુજરાત	
એમ-૩૦	૪૩૦૦
એસ-૩૦	૪૨૫૦

સોના-ચાંદીના ભાવમાં કડાકો

ચાંદીમાં પ્રતિ કિલોએ ૩.5,000 અને સોનામાં પ્રતિ 10 ગ્રામ ૩.2,200નો ઘટાડો નોંધાયો

નવી દિલ્હી, તા. 17 (પીટીઆઇ): વૈશ્વિક બજારોના નબળા સંકેતો અને સ્થાનિક માગમાં ઘટાડાને કારણે મંગળવારે દેશની રાજધાનીમાં કિંમતી ધાતુઓના ભાવમાં 2 ટકા સુધીનો મોટો ઘટાડો જોવા મળ્યો હતો. દિલ્હીના બુલિયન માર્કેટમાં ચાંદીના ભાવમાં કિલો દીઠ રૂ. 5,000નો ઘટાડો થતા તે રૂ. 2.45 લાખના સ્તરે પહોંચી ગઇ છે, જ્યારે સોનાના ભાવમાં પણ પ્રતિ 10 ગ્રામ 2,200નો ઘટાડો નોંધાયો છે. ઓલ ઇન્ડિયા સરાફા એસોસિએશનના જણાવ્યા અનુસાર, ચાંદીની કિંમત (તમામ ટેક્સ સહિત) સોમવારના બંધ ભાવ 2,50,000થી ઘટીને 2,45,000 પ્રતિ કિલોગ્રામ થયો છે. સોનાની વાત કરીએ તો, 99.9 ટકા શુદ્ધતા ધરાવતા સોનાનો ભાવ 2,200 (1.4 ટકા) ઘટીને 1,57,000 પ્રતિ 10 ગ્રામ થયો છે, જે અગાઉના સત્રમાં 1,59,200 પ્રતિ 10 ગ્રામ પર બંધ રહ્યો હતો.

આંતરરાષ્ટ્રીય બજારમાં પણ આવી જ સ્થિતિ જોવા મળી હતી. હાજર ચાંદીનો ભાવ 2.15 ટકા ઘટીને 74.96 ડોલર પ્રતિ ઔંસ પર આવી ગયો હતો, જ્યારે સોનું 1.04 ટકાના ઘટાડા સાથે 4,938.70 ડોલર પ્રતિ ઔંસ પર ટ્રેડ કરી રહ્યું હતું.

નિષ્ણાતોના મતે એશિયન બજારોમાં રજાઓને કારણે ઓછી તરલતા અને અમેરિકામાં ફુગાવાના નબળા આંકડાની અસર કિંમતી ધાતુઓ પર જોવા મળી છે. આ ઉપરાંત, ચીનમાં નવા વર્ષની રજાઓ શરૂ થતાં ખરીદીમાં નોંધપાત્ર ઘટાડો થયો છે, જેના કારણે ભાવ દબાણ હેઠળ રહ્યા છે. રોકાણકારો હવે જીનીવા ખાતે શરૂ થનારી અમેરિકા-ઈરાન વાટાઘાટો અને રશિયા-યુક્રેન વચ્ચેની મંત્રણાઓ પર નજર રાખી રહ્યા છે, જેની અસર આગામી દિવસોમાં સુરક્ષિત રોકાણ તરીકે સોનાની માગ પર પડી શકે છે.

સોના-ચાંદી સુરત

(ટેક્ષ સહિત)

સટાન્ડર્ડ સોનું	૧૫૬૭૫૦
તેજાબી સોનું	૧૫૬૬૬૦
દાગીના-૨૨ કેરેટ	૧૪૮૯૧૦
દાગીના-બીએસઆઇ હોલમાર્ક	૧૫૩૬૧૫
સોનાનાં બિસ્કીટ	૧૫૬૭૫૦૦
ચાંદી (૯૯૯)	૨૪૦૭૦૦
ચાંદી સિક્કા	૨૪૨૨૦૦

કલ્યાણ જવેલર્સ 47 ટકા ઘટતા પ્રમોટર્સે 9 ટકાથી વધુ હિસ્સો ખરીદ્યો

સતત બીજા સપ્તાહે ઓપન માર્કેટમાંથી શેરની ખરીદી

મુંબઇ, તા. 17: જ્વેલરી કંપની કલ્યાણ જ્વેલર્સ ઈન્ડિયા લિમિટેડના પ્રમોટર્સ સતત ખુલ્લા બજારમાંથી વધારાનો હિસ્સો ખરીદી રહ્યા છે. પ્રમોટરે આજરોજ 4.65 લાખ શેર ખરીદ્યા હતા. 9 ફેબ્રુઆરીથી અત્યાર સુધીમાં તેણે કુલ 9.25 લાખ શેર ખરીદ્યા છે. ડિસેમ્બર ક્વાર્ટરના મજબૂત પરિણામો બાદ પ્રમોટરની ખરીદી જોવા મળી હતી. કલ્યાણ જ્વેલર્સે આ મહિનાની શરૂઆતમાં તેના ત્રીજા ક્વાર્ટરના પરિણામો જાહેર કર્યા હતા. કંપનીની આવક 42.1 ટકા વધીને રૂપિયા 10343.4 કરોડ થઈ છે. નફો 90.4 ટકા વધીને 416.20 કરોડ રૂપિયા થયો છે. જે ગત વર્ષે તે 218.6 કરોડ રૂપિયા હતો. સ્ટોરના વેચાણમાં વૃદ્ધિ 27 ટકા રહી હતી. સ્ટેડ જ્વેલરીનો હિસ્સો 29.5 ટકાથી વધીને 31.2ટકા થયો છે. ડિસેમ્બર ક્વાર્ટરમાં કુલ આવકમાં નોન-સાઉથ બજારોનો હિસ્સો 58.5 ટકા હતો, જેણે વૃદ્ધિને વેગ આપ્યો હતો. કલ્યાણ જ્વેલર્સના જણાવ્યા અનુસાર, સિલ્વર અને પ્લેટિનમ કેટેગરીમાં વધુ સારા પ્રોડક્ટ મિક્સ, ઓપરેટિંગ લીવરેજ અને વૃદ્ધિને કારણે માર્જિન મજબૂત બન્યું છે. કલ્યાણ જ્વેલર્સનો શેર મંગળવારે 1.65 ટકા ઘટીને 420 રૂપિયા પર બંધ રહ્યો હતો. છેલ્લા છ મહિનામાં શેરમાં 19 ટકાનો ઘટાડો થયો છે. કલ્યાણ જ્વેલર્સના શેરની ઓલટાઇમ હાઇ રૂપિયા 795.40 છે, જે આ ઉંચાઇના સ્તરથી લગભગ 47 ટકાનો ઘટાડો થયો છે. કંપનીનું માર્કેટ કેપ 43.34 હજાર કરોડ રૂપિયા છે.

એઆઈ માળખાંના નિર્માણ માટે અદાણી મોટું રોકાણ કરશે

અમદાવાદ : ૨૦૩૫ સુધીમાં નવીનીકરણીય-ઊર્જા-સંચાલિત, હાઇપરસ્કેલ AI-તૈયાર ડેટા સેન્ટર્સ વિકસાવવા માટે ૧૦૦ અબજ ડોલરનું સીધું રોકાણ કરવાની અદાણી ગ્રુપે આજે કરેલી જાહેરાત વિશ્વની સૌથી મોટી સંકલિત ઊર્જા-કમ્પ્યુટ પ્રતિબદ્ધતાઓમાંની એક છે. ગુજરાત ક્રાંતિમાં ભારતને વૈશ્વિક નેતા તરીકે ઉપસાવવાનો માર્ગ મોકળો કરવા માટે અદાણીની આ પહેલ લાંબા ગાળાના સાર્વભૌમ ઊર્જા અને કમ્પ્યુટ પ્લેટફોર્મની સ્થાપના કરવાના હેતુથી કરવામાં આવી છે. ૨૦૩૫ સુધીમાં આ રોકાણ થકી સર્વર ઉત્પાદન, અદ્યતન ઇલેક્ટ્રિકલ ઇન્ફ્રાસ્ટ્રક્ચર, સાર્વભૌમ ક્લાઉડ પ્લેટફોર્મ અને સહાયક ઉદ્યોગોમાં વધારાના ૧૫૦ અબજ ડોલરનું પ્રેરક બની રહેશે તેવી ભરપુર સંભાવના છે.

ચાર્ન બજાર સુરત

(GST સાથેના ભાવ)

નરેશ / મુકેશ દીવાળા
૩૫૧૬૪૪૬ - ૨૫૯૯૯૭૪

પ્રફુલ/સાલાસર/કેપલોન	રૂ.	૭૫/૩૬ ,,	૧૧૧	-----	---
૩૦/૨૪ બ્રાઇટ	૨૩૩	૫૦/૩૬ ,,	૧૨૦	૮૦/૭૨ બ્લેક રોટો	૧૨૯
૩૦/૩૬ એફડી	૨૩૮	૫૦/૪૮ SD/ક્રેપ	૧૮૫	**ગાર્ડન**	
લોકલ		**RIL રિલાયન્સ**		૪૯/૨૪ એફડીવાય	૧૧૪.૫૦
૬૨/૩૬ ક્રિમ્પ	૧૨૧	૯૦/૩૬ ક્રિમ્પ	૧૨૪	૩૦/૧૪ ક્રિમ્પ	૧૬૧
૬૮/૩૬	૧૧૯	૧૧૪.૧૩ રોટો	---	૬૨ ક્રિમ્પ	૧૨૨
૭૨/૩૬ ક્રિમ્પ	૧૧૮	૧૦૦ ટેક્ષ	૧૨૩	૬૮ ક્રિમ્પ	૧૨૦
૯૦/૩૬ ક્રિમ્પ	૧૧૨	**વેલનોન** (જીએસટી સાથે)		૭૨ ક્રિમ્પ	૧૧૯
૮૪/૪૮ ક્રિમ્પ	૧૧૩	૮૦/૭૨ રોટો	૧૨૦	૭૫ ક્રિમ્પ	૧૧૬
૩૦/૧૪ ક્રિમ્પ	૧૫૮	૮૦/૭૨ ફોલ્ડર	૧૨૯	૮૦ ક્રિમ્પ	૧૧૫
૮૦/૭૨ રોટો.	૧૧૭.૫	૧૬૦ ડીસ્કેટ	૧૨૯	૮૦/૭૨ રોટો	૧૧૮
૮૦/૩૬ રોટો.	૧૧૬	---	---	૩૦/૨૪ બ્રાઇટ	---
૧૫૦/૪૮બ્રાઇટ	૧૧૨	૮૦/૧૦૮ ,,	૧૨૪	૩૦/૩૬ એફડી	---
				TPM	૧૧૬

ભારત સાથે સંરક્ષણ ક્ષેત્રે ભાગીદારીમાં ફ્રાન્સ રશિયાનું સ્થાન લઈ શકે તેમ છે

ભારતે ફ્રાન્સ સાથે જે રાફેલ સોદો કર્યો, તેની ભારતને જેટલી જરૂર હતી, તેના કરતાં પણ વધુ જરૂર ફ્રાન્સને હતી. ડોનાલ્ડ ટ્રમ્પ તરફથી ધમકીઓનો સામનો કરી રહેલા ફ્રાન્સના રાષ્ટ્રપતિ ઇમેન્યુઅલ મેક્રોન ભારતની મુલાકાતે મુંબઈ પહોંચ્યા છે. આ ત્રણ દિવસની મુલાકાત દરમિયાન, ભારત અને ફ્રાન્સ ૧૧૪ રાફેલ ફાઇટર જેટની ખરીદી સહિત અનેક આર્થિક કરારો પર હસ્તાક્ષર કરે તેવી અપેક્ષા છે. ૨૦૧૭ માં સત્તા સંભાળ્યા પછી મેક્રોનની આ ભારતની ચોથી મુલાકાત છે. મેક્રોન એવા સમયે ભારત સાથે ગાઢ સંબંધો વિકસાવી રહ્યા છે, જ્યારે ડોનાલ્ડ ટ્રમ્પ યુરોપિયન દેશ ગ્રીનલેન્ડને પોતાના સાથે જોડવાની ધમકી આપી રહ્યા છે. મેક્રોને આ માટે ટ્રમ્પની ખુલ્લેઆમ ટીકા કરી છે. ડોનાલ્ડ ટ્રમ્પ ગ્રીનલેન્ડ પર સહકાર નહીં આપે તો યુરોપિયન દેશો પર ટેરિફ લાદવાની ધમકી પણ આપી રહ્યા છે. ભારત અને અમેરિકા લાંબા ટેરિફ યુદ્ધ પછી વેપાર કરાર પર પણ પહોંચ્યા છે. નિષ્ણાતો કહે છે કે માત્ર ભારતને જ નહીં પરંતુ ફ્રાન્સ સહિત યુરોપિયન દેશોને પણ અમેરિકા સામે તેમની વ્યૂહાત્મક સ્વાયત્તતા જાળવવા માટે નવી દિલ્હીના સહયોગની જરૂર છે.

સંરક્ષણ સહયોગમાં ઝડપથી વધતી નિકટતાને કારણે ફ્રાન્સને ભારત માટે નવું રશિયા બનવાની હિલચાલ થઈ રહી છે. જેમ રશિયા દાયકાઓથી ભારતનું સૌથી વિશ્વસનીય સંરક્ષણ ભાગીદાર રહ્યું છે, તેવી જ રીતે ફ્રાન્સ હવે લાંબા ગાળાના ઉચ્ચ-તકનીકી સંરક્ષણ સહયોગના સ્તંભ તરીકે ઊભરી રહ્યું છે. સંરક્ષણ મંત્રાલયના જણાવ્યા અનુસાર બંને દેશો વચ્ચેના સંરક્ષણ સહયોગ કરારનું આગામી ૧૦ વર્ષ માટે નવીનીકરણ કરવામાં આવે તેવી અપેક્ષા છે. આ સાથે, બંને સંરક્ષણ પ્રધાનોની હાજરીમાં હેમર મિસાઇલોના સંયુક્ત ઉત્પાદન માટે એક કરાર પર પણ હસ્તાક્ષર થવાની શક્યતા છે. યુરોપને દેખરેખ, અવકાશ અને કમાન્ડ અને નિયંત્રણ પ્રણાલીઓ સ્થાપિત કરવા પર ભારે ખર્ચ કરવો પડશે. તેઓ ઉમેરે છે કે યુરોપમાં એક મજબૂત સંરક્ષણ ઉદ્યોગનું નિર્માણ જરૂરી છે, પરંતુ તે પોતાના બળે કરી શકાતું નથી. આનું કારણ એ છે કે સ્વાયત્તતા ફક્ત વધુ શસ્ત્રોના ઉત્પાદનથી આવતી નથી; તે સંકલિત ક્ષમતાઓ વિકસાવવાથી આવે છે. ફ્રાન્સ અને ભારત વચ્ચેનો રાફેલ સોદો બંને દેશોને તેમના ઉદ્દેશ્યો પ્રાપ્ત કરવામાં મદદ કરે છે.

વ્યૂહાત્મક બાબતોના નિષ્ણાત મેથ્યુ ડ્રોઇને તેમના લેખમાં જણાવ્યું છે કે આ ફક્ત શસ્ત્ર સોદો નથી, પરંતુ ફાઇટર જેટ ડિપ્લોમસી છે. રાફેલ ફાઇટર જેટની ખરીદી તેની અજોડ શક્તિ અને કામગીરી વિશે ઓછી છે, પરંતુ વ્યૂહાત્મક સ્વાયત્તતા પ્રાપ્ત કરવા વિશે વધુ છે. ભારત રશિયા પરની તેની નિર્ભરતા ઘટાડવા માંગે છે. ફ્રાન્સમાં, ભારતને રાજકીય રીતે વિશ્વસનીય ભાગીદાર મળ્યો છે જે રશિયાની જેમ શસ્ત્રોના પુરવઠાની ખાતરી આપે છે. ફ્રાન્સ ચીન અને પાકિસ્તાનનો સામનો કરવા માટે રાફેલ સોદા દ્વારા ભારતમાં ટેકનોલોજી ટ્રાન્સફર કરી રહ્યું છે. રાફેલનું ઉત્પાદન ભારતમાં થશે, જેના લગભગ ૫૦ ટકા ઘટકો સ્વદેશી હશે. આનાથી ભારતની સ્થાનિક ક્ષમતાઓમાં વધારો થશે અને કોઈપણ એક શક્તિ પર તેની નિર્ભરતા ઓછી થશે. રાફેલ ખરીદવાથી અમેરિકા, રશિયા અને યુરોપને સંતુલિત કરવાની ભારતની વ્યૂહરચનાને ટેકો મળશે.

અન્ય એક નિષ્ણાત ગેસ્પાર્ડ સ્નિટ્ઝલેરે પણ ફ્રેન્ચ ઇન્સ્ટિટ્યૂટ ફોર ઇન્ટરનેશનલ એન્ડ સ્ટ્રેટેજિક અફેર્સ માટેના એક લેખમાં ભારત સાથે ફ્રાન્સની મિત્રતા અને રાફેલ સોદાના મહત્ત્વ પર ભાર મૂક્યો હતો. ગેસ્પાર્ડે લખ્યું છે કે રાફેલ ફાઇટર જેટ જેવા શસ્ત્રોની નિકાસ બે મુખ્ય હેતુઓ પૂરા કરે છે: સાર્વભૌમત્વ અને પ્રભાવ. આ નિકાસ ફ્રાન્સના સંરક્ષણ ઔદ્યોગિક અને તકનીકી આધારને વિકસાવવાનું ચાલુ રાખશે તથા તેની આધુનિક ક્ષમતાઓ, ઉત્પાદન રેખાઓ અને વ્યૂહાત્મક સ્વાયત્તતા જાળવી રાખશે. આ ફક્ત ફ્રેન્ચ સ્થાનિક ઓર્ડરના અવકાશની બહાર છે. જો આ શસ્ત્રોનું ઉત્પાદન મોટી સંખ્યામાં કરવામાં આવે તો પ્રતિ યુનિટ ખર્ચ નોંધપાત્ર રીતે ઓછો થશે. ગેસ્પાર્ડે બીજું કારણ આપ્યું કે શસ્ત્રોનું વેચાણ ફક્ત વ્યાપારી સોદા નથી, પરંતુ રાજકીય અને રાજદ્વારી પહેલ છે. તેમાં સંરક્ષણ સહયોગ અને વ્યૂહાત્મક ભાગીદારી પણ સામેલ છે, જે ફ્રેન્ચ પ્રભાવ અને પરસ્પર નિર્ભરતાને વધારે છે. વધુમાં, ભારતે રાફેલ સોદાને યુરોપની વ્યૂહાત્મક સ્વાયત્તતા વિશે ચાલી રહેલી ચર્ચાના સંદર્ભમાં જોવો જોઇએ. અન્ય એક નિષ્ણાત જેકોપો બારીગાઝીએ પોલિટિકોમાં એક લેખમાં લખ્યું છે કે યુરોપિયન દેશો ઘાતક શસ્ત્રોનું ઉત્પાદન કરી શકે છે, પરંતુ તેઓ ગુપ્ત માહિતી, લોજિસ્ટિક્સ, સંદેશાવ્યવહાર, રિફ્યુઅલિંગ, અવકાશ સંપત્તિ અને કમાન્ડ અને નિયંત્રણ માટે અમેરિકા પર ભારે નિર્ભર છે. યુરોપિયન અધિકારીઓ કહે છે કે અમેરિકા પર નિર્ભરતા દૂર કરવી એ પ્રાથમિકતા છે અને આત્મનિર્ભરતા પ્રાપ્ત કરવા તરફનું પ્રથમ પગલું છે. જો કે, તેઓ ચેતવણી આપે છે કે આનાથી GDP ના ૧૦ ટકાનો ખર્ચ થઈ શકે છે.

ભારત અને ફ્રાન્સ વચ્ચે પહેલાથી જ મજબૂત સંબંધો છે. ૨૦૧૬ માં ૩૬ રાફેલ જેટ વિમાન માટેના પ્રારંભિક સોદા પછી, બંને દેશોએ સ્કોર્પિન સબમરીન જેવા અનેક પ્રોજેક્ટો પર સહયોગ કર્યો છે. ૨૦૨૬ માં આ મુલાકાત મહત્ત્વપૂર્ણ છે, કારણ કે ભારત વધતી જતી ચીની આક્રમકતા અને પાકિસ્તાની આક્રમકતા વચ્ચે તેની હવાઈ શક્તિને બમણી કરવા માંગે છે. ઇમેન્યુઅલ મેક્રોન પણ માને છે કે ભારત ફ્રાન્સનો સૌથી મોટો ભાગીદાર છે. ભારતે ઓપરેશન સિંદૂરમાં રાફેલની તાકાત દર્શાવી છે. આ જ કારણ છે કે રાફેલ સોદો આ મુલાકાતનું મુખ્ય કેન્દ્ર છે. આ સોદો માત્ર સંરક્ષણને મજબૂત નહીં બનાવે, પરંતુ ભારત-ફ્રાન્સ ભાગીદારીની ખાતરી પણ આપશે.

આ સોદાનો સૌથી મહત્ત્વપૂર્ણ ઘટક રાફેલનું F-5 વર્ઝન છે. રાફેલ એક ફ્રેન્ચ બ